

allocate significant landmarks in the life of Afro-Americans, and form a universal set of values of Afro-American society.

References:

1. Аскольдов С. А. Концепт и слово // Русская словесность: Антология / Под. ред. В. Н. Нерознака. М.: Academia, 1997. – С. 267–279.
2. Бурстин Д. Американцы: Национальный опыт. М.: Прогресс, «Литера», 2013. – 480 с.
3. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград: Перемена, 2002. – 477 с.
4. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика: учебное пособие. Минск: Тетросистеме, 2004. – 266 с.
5. Степанов Ю. С. Константы. Словарь русской культуры. М.: Языки русской культуры, 1997. – 416 с.
6. Morrison T. *Beloved*. Croydon: Vintage, 2005. – 324 p.
7. Morrison T. *Song of Solomon*. New York: Knopf, 1977. – 362 p.

Мельничук Н.О.

кандидат філологічних наук,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

РОЛЬ ЕКСПРЕССИВНОСТІ В СТРУКТУРІ АНГЛІЙСЬКИХ АД'ЕКТИВНИХ ЕМОСЕМІЗМІВ

Багатогранність, неповторність та неоднозначність варіацій емоцій значно ускладнюють їх пізнання та вивчення лінгвістикою. Насамперед, це стосується внутрішньої форми емотивної одиниці, адже семантика слова повинна передавати способи розуміння мови та світу, а також внутрішнього стану мовця. Які б умови та детермінанти не визначали життя та діяльність людини внутрішньо, психологічно дієвими вони стають тільки в тому випадку, якщо їм вдається проникнути в сферу її емоційних відношень, відбитися та закріпитися в ній [4, с. 3]. Лінгвістами доведено, що семантична структура слова є цілісним і комплексним явищем, яке базується на відображенні у свідомості індивіда об'єктивної дійсності та містить в собі цілий ряд складових [1, с. 130-131]. Денотативний аспект семантики слова складає його понятійну частину та відображає основне значення мовної одиниці, на відміну від її конотації або супутніх семантико-стилістичних відтінків, таких як стилістичні, емоційно-експресивні, оцінні та інші. За своєю структурою конотація є досить складною, а тому в її межах

виокремлюють різноманітні компоненти, такі як емотивний, стилістичний, експресивний, оцінний, інтенсивний, образний.

Структурні елементи конотації, яка визначається як частина лексичного значення слова, що відображає не ознаки денотата, а певне ставлення мовця до нього, виконують важливі функції в мовленні: емотивність відображає емоційне переживання певного явища суб'єктом, експресивність володіє здатністю підсилювати вплив на адресата мовлення, оцінність відповідає за позитивну чи негативну реакцію мовця, стилістичний елемент має за мету виявити належність слова до певної сфери спілкування, інтенсивність відповідає за ступінь прояву певної ознаки об'єкта. Таким чином, конотація як частина лексичного значення має поліструктурний семний характер і тісно взаємодіє з екстралінгвістичними чинниками, адже всі додаткові семантичні, стилістичні чи прагматичні відтінки значення слова будуються саме на її основі.

Емотивний компонент є результатом відображення емоцій в процесі їх вербалізації та семантизації. Крім того, він слугує для індивідуального вираження емоційної оцінки об'єктів світу та демонструє взаємозв'язок двох лінгвістичних категорій – емоційності та оцінності. Таким чином, емотивність як лінгвістичне утворення входить до складу смислової структури значення слова як один з компонентів та має здатність актуалізуватися у відповідних контекстах (має узуальний характер) або є складовим елементом значення, тобто не визначається контекстом, ситуацією чи суб'єктивним вживанням.

Співвідношення емотивності з такою близькою до неї категорією як експресивність набуло неабиякого значення останнім часом, адже до цих пір спорідненість та відмінність їх функцій в мові та мовленні залишається невирішеною до кінця проблемою. І.В. Арнольд розуміє під експресивністю «таку властивість, яка передає смисл зі збільшеною інтенсивністю, виражаючи внутрішній стан мовця, та має за свій розвиток емоційне або логічне підсилення, яке може бути, а може і не бути образним» [2, с. 11]. В цьому тлумаченні розкривається основна роль складної лінгвостилістичної категорії експресивності в мові – підсилення виразності повідомлення мовця та надання йому, в деяких випадках, необхідної образності: «*Is that all? I mean? It's very **tragic**, I suppose, but it isn't – well, it isn't what I call **creepy**.*» [6, с. 17]. Таким чином, основою експресивності є не тільки внутрішньомовні, але й соціальні та психологічні фактори. Така неоднозначність поглядів і підходів зумовлює основну складність при дослідженні цього складного явища та його взаємозв'язку з іншими категоріями в системі мови.

Багатьма лінгвістами зазначається, що експресивність є ширшою, ніж емотивність, адже вона здатна пронизувати як емоційне, так і

інтелектуальне. На відміну від емотивності, яка, на думку В.І. Шаховського [5, с. 106], передусім пов'язана з реалізацією емоційної оцінки, експресивність співвідноситься з наміром мовця переконати адресата в чомусь, додати більшої виразності його висловлюванню, підсилити його перлокутивний ефект. За рахунок своєї іманентної віднесеності до структури мовного знака та здатність визначати оцінку референта, категорія емотивності володіє пріоритетною значущістю в дослідженнях багатьох науковців.

Ад'єктивні одиниці становлять особливий інтерес при вивченні емотивного наповнення слова, адже вони є досить складними структурами. Прикметники відображають не тільки зовнішній, але й внутрішній світ людини, її відношення до оточуючої дійсності, яка, як правило, має ціннісний характер, тому що «висловлюючи ті чи інші думки про світ, людина постійно насуває на нього світлотіньову сітку загальнолюдських та індивідуальних уявлень про добро та зло» [3, с. 6]. Для англійської мови [7] характерне функціонування емотивних прикметників з високим ступенем інтенсивності ознаки, що володіють певною експресією: *blissful* – *extremely happy or enjoyable*; *creepy* – *frightening in a way that makes you feel nervous, especially when you are not sure exactly why – used especially about places, people, and feelings*; *dreadful* – *extremely unpleasant*; *fed up* – *feeling very bored and annoyed or unhappy, used especially when something has continued for too long, and you do not want it to continue any longer*; *gobsmacked* – *extremely surprised (a very informal use)*; *gutted* – *extremely disappointed, especially because you were unsuccessful*; *horrendous* – *extremely unreasonable or unpleasant*; *lousy* – *very bad or disappointing*; *panicky* – *very nervous and anxious*; *putrid* – *very unpleasant*.

Досить часто підсилення експресивного значення прикметників в мовленні відбувається за рахунок ослаблення предметно-логічного значення, що розширює можливості сполучення прикметників з різними словами: «*I'll swear you do, you **darned old miser**, said Mr. Gooch offensively... Controlling his **devouring** impatience, he sat down and mixed himself a **final** brandy.*» [6, с. 71-81]. Як показують приклади, в мові емотивна лексика відіграє неабияке значення, адже завдяки їй повідомлення мовця володіє естетичним та експресивним ефектами, які роблять його образним та виразним, а саме це вагомо впливає на свідомість адресата.

Таким чином, експресивність є підсиленням висловлювання задля цілеспрямованого впливу на адресата. В структурі конотації англійських емотивних ад'єктивів цей компонент підкреслює одну з найважливіших функцій прикметника – втілення семантичного та прагматичного аспекту мови.

Список використаних джерел:

1. Антрушина Г.Б. Лексикология английского языка: учеб. пособие для студ. вузов, обуч. по пед. спец. / Г.Б. Антрушина, О.В. Афанасьева, Н.Н. Морозова. – 3-е изд., стер. – М.: Дрофа, 2001. – 387 с. (Высшее образование)
2. Арнольд И.В. Интерпретация художественного текста: типы выдвижения и проблемы экспрессивности / И.В. Арнольд // Экспрессивные средства английского языка. – Ленинград, 1975. – С. 11-20.
3. Арутюнова Н.Д. Аксиология в механизмах жизни и языка / Н.Д. Арутюнова // Проблемы структурной лингвистики, 1982. – М.: Наука, 1985. – С. 6.
4. Психология эмоций. Тексты. / Под ред. В.К. Виллонаса, Ю.Б. Гиппенрейтер. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1984. – 288 с.
5. Шаховский В.И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка / В.И. Шаховский. – М.: ЛКИ, 2008. – 208 с.
6. Crime never pays. Short stories / Edited by Clare West. – Oxford: OUP, 2000. – 144 p.
7. Longman Dictionary of Contemporary English. – Harlow: Longman, Pearson Education, 2009. – 2082 p.

Мухіна В.П.

студентка,

Науковий керівник: Карпенко О.Ю.

доктор філологічних наук, професор,

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНОГО ВПЛИВУ НА СВІДОМІСТЬ РЕЦИПІЄНТА В АСПЕКТІ ПОЛІТИЧНОГО МОВЛЕННЯ

За останні декілька тисячоліть мова зазнала грандіозного розвитку і перетворилася на такий живий організм, який відображає самобутність особистості. За допомогою впливу на комунікативні поля один одного, люди пізнають зовнішній світ, формуючи свій досвід, вибудовуючи комунікативні мережі у реальних та віртуальних світах а, отже, формуючи і власну картину мира. У цьому аспекті великої ваги набуває проблема примусового створення конкретного лінгвістичного контексту, яке впливає на суб'єктивне світосприйняття мовного існування людини, що зумовлює прогнозовані поведінкові процеси. Як зазначає Р. Бендлер та Д. Гріндер: «Люди не продукують мовлення свідомо. Це відбувається на підсвідомому рівні» [1]. Саме на цьому твердженні, на нашу думку,